

Noticiari del mes de març

JUNTA DIRECTIVA

Extracte de les actes de les sessions.—Assabentar-se del nomenament dels membres de la Junta Directiva de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, en virtut del qual fou designada per a la presidència de la mateixa la persona en la qual el CENTRE delegui la seva representació. S'acordà delegar el president senyor Maspons, i com a substituït el senyor Secundi Coderch.

Trametre un telegrama al Govern demanant la implantació de l'hora d'estiu per ésser d'una alta conveniència per a l'excursionisme i el turisme.

Fer constar en acta, i oficiar-lo en aquest sentit, el condol del CENTRE per la mort de la senyora Ramona Raurés i de Casanoves, muller del consoci senyor Marçal Ambrós, únic supervivent dels fundadors del CENTRE.

Atorgar la Medalla de Sant Jordi, d'enguany, a la senyora Francesca Bonnemaïson, Vda. Verdaguer.

Trametre un telegrama al Ministre d'Instrucció Pública i Belles Arts interessant que no s'autoritzi fer pous i excavacions al Monestir de Poblet en recerca d'un suposat tresor.

Fer constar en acta haver vist amb molt de goig el nomenament del senyor Francesc Maspons i Anglasesell per al càrrec de President de l'«Associació Internacional per a l'Estudi del Dret de les Minories».

*

Una festa aranesa al CENTRE.—El dia 18, a les deu de la vetlla, en el local del CENTRE, la colònia aranesa de Barcelona celebrà

una festa per tal de donar més impuls a la constitució d'una entitat que aplegui a tots els fills de la Vall d'Aran residents a Barcelona.

La sala estava plena de gom a gom. Ocupà la presidència el president de l'entitat en període de formació i al seu costat volgué asseure-hi un representant del CENTRE, que fou el senyor F. Blasi, el qual pronuncià les següents paraules:

«Aranesos residents a Barcelona: sigueu benvinguts a la casa pairal de l'excursionisme català.

El nostre President, En Maspons i Anglasesell, molt a desgrat seu, no ha pogut assistir a la festa que vosaltres, fills de la xamosa i atractívola Vall d'Aran, heu organitzat ací per aquesta vetlla. Una festa de companyonia i de germanor, per tal d'honorar la vostra terra, que també és la nostra; recordar els costums amarrats de tradició, i homenatjar la llengua, que nosaltres també parlem.

Per a una festa d'aquesta mena, el CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA us obre de bat a bat les portes del seu estatge.

Aranesos: us hem obert les portes de la nostra casa i també les portes del nostre cor. En aquests moments ens honorem en compartir amb vosaltres l'amor a la terra aranesa. L'amor a una terra, que tot i la seva proximitat amb la França, ha sabut conservar el caràcter secular de catalanitat i el pregon amor per les coses de Catalunya.

La terra aranesa, tostemps obre els braços als excursionistes. Dintre de la Vall d'Aran, l'excursionista té un acolliment inoblidable; les carenes l'encoratgen, els plans el fascinen, els comellars l'illusionen i els cims el commouen. Els rierols, tenen un cantar solemne; les neus, són abundants i prometedores; els prats, creixen en una policromia singular, i els encrestats circumdants formen un marc deliciós al bell paisatge aranès. La gent aranesa és bona de debò, amb un cor obert com una catedral.

Ja en els temps de l'antiga Associació Catalanista d'Excursions Científiques, a la segona meitat del segle XIX, el soci En Joaquim de Gispert fou un dels primers excursionistes que visità la Vall d'Aran. Fou un fervent propagador de les belleses d'aquesta terra xopa de bondat.

En època més recent, el nostre Juli Soler, l'infatigable excursionista dels Pireneus, es convertí en apòstol de les terres araneses, i en féu la Guia més completa que fins ara s'ha publicat. El formidable treball de divulgació efectuat pel nostre

estimat consoci, malauradament traspassat, fou recompensat pels aranesos amb el títol de fill adoptiu de la Vall d'Aran, que fou signat per tots els batlles de la Vall, en 9 de setembre de l'any 1907.

El document que fa referència a aquest títol, avui està exposat en l'exposició de fotografies que la nostra Secció de Fotografia ha organitzat en atenció a l'acte que estem celebrant.

És un gran honor per al CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA, de tenir-vos a casa seva en aquests moments, i per mitjà del més humil membre de la Junta Directiva, us repeteix: aranesos residents a Barcelona, sigueu benvinguts a la casa pairal de l'excurcionisme català.»

Acabà la festa amb la inauguració d'una exposició de fotografies de la Vall d'Aran, que la Secció de Fotografia del CENTRE organitzà en atenció als aranesos.

Socis ingressats durant el primer trimestre de 1931.—Emili Tintoré i Puig, Domènec Pujadas i Calzada, Antoni Olivella i Casals, Eugeni Mora i Obrador, Antoni Pons i Maristany, August Warningsdorfer i Hatrim, Vicens Capmany i Franqués, Lluís Torras i Prat, Ferran Alter i Corominas, Jaume Esteve i Esparcla, Jordi Muller i Fidler, Antoni Aguilar i Navarro, Antoni Serrahima i Esteve, Joaquim Amigó i Rich, Antoni Gràcia i Martín, Josep Castells i Piernau, Joan Olivier i Tapinier, Lluís Roura i Carreras, Concepció Sacrest i Recolons, Joan Mis i Tort, Walter Muir i Whitehill, Glòria Sacrest i Recolons, Edy Vassallo i Mijssud, Núria de Quadras i Feliu, Lluís Salat i Gusils, Ramon Puig i Giner, Joan Pibernat i Barangé, Josep D. Romaní i Oliva, Einar Lütken i Shorsson, Pau Pratmarto i Volart, Encarnació Serra i Xicota, Ramon Serra i Xicota, Ferran Rofes i Juan, Joan Serra, Feliu Adler i Ertanger, Erwin Spieler i Ospelt, Concepció Pla i Guarro, Rossend Carrasco i Formiguera, Orió Carrasco i Granados, Antoni Pirretas i Tuset, Jaume Sala, i Assumpció i Joan Paradejordi i Vergara.

CONFERÈNCIES

La vida material i espiritual al Poble Espanyol de l'Exposició.
—Sota aquest tema donà una conferència, el dia 13, que s'esqueia en divendres, el senyor Feliu Duran i Cañameras.

En començar, el conferenciant féu constar que havia escollit la

data del dia tretze i que s'escaigués en divendres, perquè com que els habitants del Poble Espanyol eren supersticiosos, d'aquella manera no assistirien a la conferència i no s'enfadarien per les coses no gaire agradables per a ells que hauria d'exposar. El senyor Duran considerà el Poble Espanyol de l'Exposició de Montjuïc com si fos un poble viu, capaç per a habitar-hi tres mil ànimes, i des d'aquest punt de vista exposà la seva topografia, condicions climatològiques i de salubritat, història de la urbanització i vida dels seus suposats habitants en tots els ordres, tant en la vida espiritual com en la material.

Quant a la topografia, descriví la muntanya on s'alça el monestir romànic, separada de la resta per mitjà d'un torrent. Després féu notar que el punt més alt del poble és el solar del palau del marquès de Peñaflor, al barri andalús; que els carrers van baixant cap a la plaça de l'Església, i que el lloc més baix està ocupat per la Plaça gran.

Seguidament explicà les característiques de la vida de societat en els pobles de Castella; la capacitat del Poble Espanyol de l'Exposició, i retragué paraules i judicis de l'escriptor Azorín sobre *los señores que no se visitan*, i de Pau Parellada i d'altres literats sobre els balls dels casinos provincians. Remarcà el poc necessari que en aquell poble foren els diferents Bancs que hi ha prop de la plaça de l'Església, puix només hi hauria un corredor de lletres de canvi per a cobrar les comandes que els botiguers fessin als viatjants catalans, i algun usurer entre les urpes del qual caurien els propietaris rurals.

Féu notar que en aquell poble dominen els aragonesos, puix que són copiats d'Aragó els edificis principals, o sigui, la casa de la Vila (inspirada en la de Valderobres) i l'església gran que té trossos de les d'Utebo i Alcanyís. Descrigué l'artesonat del saló de sessions de casa de la vila, còpia en fang del del saló del Palau de la Diputació de València, que és de fusta.

Després explicà, com si es tractés d'un indicador o anuari comercial, els establiments industrials i mercantils del poble. Féu notar la manca de lloc d'esbarjo, com seria un cine, un teatre, un casino i un camp de futbol, puix el teatre i el casino són notes característiques, des de fa molts anys, de la vida provinciana, i el cine i el futbol s'han estès fins als pobles més amagats i reduïts. En parlar dels oficis, ho féu extensament del carrer de Mercaders, on estan establertes les botigues de diferents oficis manuals, precisament al barri català i en la part de Llevant del poble, de la

mateixa manera que Catalunya està a Llevant d'Espanya. Es va detenir a descriure el taller de ferro forjat de la plaça de la Font, un dels més reeixits del poble; la fàbrica de xocolata a la pedra, establerta en una casa copiada d'una altra del poble de Rupit; el torner, en una casa reproduïda d'una altra de Montblanch; la botiga del teixidor, en els baixos d'una altra casa de Rupit, i el pastisser. Amb aquest motiu féu lleugeres referències als menestrals que, havent constituït un estament popular fins a les darreries del segle XVIII, amb la revolució francesa entraren en el govern dels pobles, i en el transcurs del segle XIX s'han convertit en la plutocràcia industrial que actualment domina tot el món. Quant als obrers, observà que mentre els patrons foren menestrals els treballadors, reduïts a dos o tres en cada taller, vivien moltes vegades d'interns a la casa de l'amo, i que no tenien importància com a estament, encara que la tenen gran actualment, puix que, per cada patró, hi ha dos o tres-cents treballadors, i que la distància entre els uns i els altres és molt gran.

Després digué que en el Poble Espanyol de l'Exposició manquen les botigues pròpies d'abastament, puix que només n'hi ha d'articles de luxe. Hi manquen botigues tan indispensables com són la fleca i la carniceria; per tant, tampoc hi ha escorxador ni policia de proveïments, ram que tant preocupa tots els Ajuntaments del món i tots els consellers municipals que, en pobles xics i ciutats grans, volen mangonejar-hi. Amb aquest motiu llegí paràgrafs de diferents obres d'Azorín, els quals descriuen la bellesa dels carrers de botigues de vendre, principalment en fer-se fosc i en encendre els llums de les tendes.

Finalment, féu notar el difícil que és que el Poble Espanyol curi dels seus defectes, ja que no li cap tan solament la renovació que li representa la mort dels seus habitants i la substitució per d'altres, ja que en el Poble Espanyol de Montjuïc els habitants no poden morir-se perquè no hi ha lloc on enterrar-los.

Caires de l'excursionisme.—El senyor Francesc Pujol i Algueró donà una conferència, el dia 20, en la qual, en dissertar sobre l'esmentat tema, descabdellà amb eloqüent precisió els següents punts:

I. Advertiment.—II. A manera de pòrtic.—III. El poeta i l'excursionista.—IV. L'excursionisme i la gimnàstica com a complement.—V. De pedagogia excursionista. Caràcter i ciutadania.—VI. Il·lustres excursionistes.—VII. Conclusió.

SECCIO DE FOTOGRAFIA

El mes de març aquesta Secció realitzà les següents excursions: dia 22, a Vic, Sentfores, Santa Eulàlia de Riuprimer, Santa Maria d'Oló, Sant Feliu Saserra, Prats de Llusanès i Santa Maria d'Olost; dia 29, a Arbúcies i Sant Feliu de Buxalleu.

Sessió de cine amateur.—El dia 26, tingué lloc l'acostumada sessió de cine amateur, en la qual el senyor Francesc Blasi projectà diverses cintes. Una d'elles fou una demostració del valor folklòric de la cinematografia, amb la filmació dels castells de Valls i les Festes de la Candela, que se celebren en aquella ciutat cada deu anys. Presentà a més significades personalitats de Catalunya que assistiren a aquelles festes.

SECCIO D'ESPORTS DE MUNTANYA

Durant aquest mes aquesta Secció ha fet les següents excursions: dia 1, pràctiques d'esquí a La Molina; dia 15, participació en la cursa d'esquí organitzada per l'Ski Club del Rosselló, a Porté i coll de Puimorens; dia 19, pràctiques d'esquí a La Molina; dia 22, a El Bruc, Can Massana, coll del Porc, els Frares Encantats, coll del Porc, Santa Cecília, canal de l'Àngel i Monistrol; a Sant Jeroni; a Puigllançada i Puig d'Alp; del 22 al 25, a Andorra i a Ariège sota el següent itinerari: Porté, port d'Envalira, pic de la Mata (2.640 m.), Soldeu; Soldeu, pic de Sarrera (2.911 m.); Soldeu, tossal de la Llosada (2.548 m.), i Soldeu, Senyal de Siscaró (2.830 m.), Hospitalet; dia 25, al coll de Finestrelles i Puigmal; a la Coma de Noufonts; dia 29, al Puigmal.

SECCIO DE GEOGRAFIA I GEOLOGIA

Durant aquest mes han continuat les lliçons del Curset sobre *Treballs de preparació, investigació i discussió per a arribar a la delimitació comarcal de Catalunya*, que explica el Professor senyor Pau Vila.

SECCIO D'ARQUEOLOGIA I HISTORIA

Ha estat cedida per la Junta Directiva, una de les dependències

del CENTRE per tal que aqueixa Secció hi tingui l'arxiu i les reunions.

En dit local, hi ha exposada, amb caràcter permanent, una interessant col·lecció de dibuixos deguts a diversos socis de les primeres associacions excursionistes (*Associació Catalanista d'Excursions Científiques* i *Associació d'Excursions Catalana*), en els quals es reproduïxen conjunts i detalls dels monuments visitats en un temps que la fotografia era a penes usada pels excursionistes, per les dificultats que llavors ofería aquest poderós auxiliar.

És, tanmateix, un historial gràfic de l'*Excursionisme* en els seus primers dies, i ensems, un justíssim record d'aquella patriòtica i entusiàstica joventut que, no comptant amb les facilitats i mitjans actuals, recorregué Catalunya per conèixer el seu patrimoni espiritual i artístic i fer-lo estimar a propis i estranys.

Els dibuixos exposats porten les dates des del 1877 fins a les darreries del segle XIX, i les signatures de Rusiñol, Pascó, Marí, Canibell, Fité, Inglès, Dòria, Arolas, Casades, Masó, Garriga, Gilbert, Llorens i Riu, Masbernat, Baixeras, Masriera, Belli, etc.

Les excavacions d'Hipona (Argèlia).—El senyor Francesc Blasi i Vallespinosa donà una conferència, el dia 5, la qual ilustrà amb nombroses projeccions, i explicà amb tot detall la realització d'aquelles excavacions i les interessants troballes efectuades.

Remuntant el Flamisell.—El dia 12, el senyor Joan Roig i Font donà una conferència de les del cicle sobre aquest tema.

La conversa anterior acabà en arribar a Gerri de la Sal, on també restà suspesa la ressenya de la ribera del Noguera Pallaresa per tal de descriure la conca del més fort afluent de la seva dreta, el riu Flamisell i la regió lacustre de Capdella.

De la Pobla de Segur, per la nova carretera que passa prop del fossar i continua després resseguint els vessants de la muntanya de Sant Aventí, es va a trobar l'estret d'Erinyà, en l'indret del qual es travessa el Flamisell per un pont de pedra. Dos quilòmetres més enllà, la carretera arriba a Senterada, poble bellament assegut al peu d'un turonet, el qual separa els riberals del Flamisell i del riu Sarroca; aquest darrer procedent de la vall de Lleбата. A Senterada tiguéren l'avinentesa de fotografiar l'antiquíssima imatge de la Mare de Déu de Gràcia, Patrona d'aquell terme.

Seguint la vorera dreta del Flamisell, es va a Pobleta de Bell-

veí, població situada a l'altra banda del riu, i distant quatre quilòmetres de Senterada.

El paisatge esdevé molt pintoresc i completa la seva boniquesa els petits llogarrets que, escalonant-se, s'albiren com penjats en els vessants de les serres que reclouen la vall.

Una hora més amunt, es passa per La Plana, on hi ha el santuari de la Mare de Déu de la Plana o Des-plà, Patrona de la contrada. Passat el Forat de la Vall, estret congost per on baixa el riu tot adalerat, s'arriba a la central hidro-elèctrica de *Molinos*, que produeix una força de 18.400 cv.

Abans d'arribar a Torre de Capdella, es troba la romànica església de Sant Martí, situada tocant a l'actual caserna de la Guàrdia Civil.

A Torre de Capdella, no hi ha res digne d'especial menció ni tampoc en el seu agregat Aiguabella, el qual es troba a poca distància. La vall s'eixampla abans d'arribar a Espui, el qual és el poble més gran de tots els d'aquella llarga vall. A Espui és remarcable el quadrat campanar romànic de la seva església. És també molt anomenada la Mare de Déu de Fa, bonica imatge que sembla molt antiga, i que fou solemnement coronada l'any 1927.

A cosa de deu minuts d'Espui, hi ha el conjunt de construccions bastides per l'«Energia Eléctrica de Catalunya», al peu mateix del gran salt de Capdella. La tuberia, la llargària de la qual és de prop de dos quilòmetres, salva l'enorme diferència de nivell de 836 m., i produeix una força de 34.000 cv. Pel mateix costat de la tuberia corre un funicular que puja fins a la Cambra de l'aigua, situada a 2.005 metres d'altitud, des d'on, per un camí molt planer que voreja el canal cobert (4'800 kms.), el qual aconduïx l'aigua de l'Estany Gento, es va a la resclosa construïda en dit estany.

L'Estany Gento és un llac natural. però quelcom engrandit després de la construcció de la presa, la qual forma un cíclop mur de 20 metres d'alçària, i constitueix el receptacle de tots els altres estanys situats en aquella desèrtica comarcada. En proposar-nos visitar alguns d'aquells estanys i quan ja érem a l'Estany Tort, començà a nevar, i la proximitat dels llamps, seguit del soroll dels trons, ens féu desistir de l'excursió per aquells indrets.

Tornats a Estany Gento, començarem la cansada davallada cap al pla de Sallente, situat al peu mateix del sallent o salt d'aigua que abans s'escorria de l'estany Tort. Allí es forma un petit riberall que va a passar per sota del poble de Capdella i rep, per

aquell mateix costat, l'important riberal del Ricuerna, que baixa de les muntanyes de Rus i de Filià.

De Capdella tornàrem a la Central elèctrica, i d'allí, riu avall, descendirem fins a Pobleta de Bellvei, des d'on, remuntant el torrent de Ruxou, ens dirigírem cap a l'estany de Montcortès, el qual està envoltat de prats i arbredes i té uns dos quilòmetres de circumferència. La fantasia popular ha fet de l'estany un lloc de llegendes. A cinc minuts es troba el migradíssim poble de Montcortès i, al cap de tres quarts d'hora, es passa per Puigcastell, petit llogarret edificat al peu d'una alta penya i aproximadament al bell mig de la comarca anomenada «Pla de Corts», situada al cim d'un alt planell, de 900 a 1.000 metres d'altitud, el qual divideix les conques dels rius Flamisell i Noguera Pallaresa.

Prop del poble de Pujol, hom pot contemplar, gairebé a vol d'ocell, el congost de Collegats. En el camí, entre Pujol i Peramea, es troba una creu de terme que té gravada la data de 1611.

A Peramea (petra media) hi havia hagut un fort castell, del qual no resta res actualment en peu. En mitja hora es baixa a Gerri de la Sal, on finí la present conversa.

El dia 26, el mateix senyor Roig i Font donà una altra conferència de l'esmentat cicle.

Represa a Gerri de la Sal la ressenya de la conca principal del Noguera Pallaresa, i remuntant aquest riu, es fa esment de la barriada i riberal de Comte, enfront mateix dels quals hi ha, dalt una penya, la romànica església de Nostra Senyora d'Arboló.

Passat l'estret de Comte, la vall es torna desembarassada i els pobles se succeeixen, l'un darrera l'altre, pels vessants de les properes muntanyes. Es descriu un interessant pedró i una antiga imatge de la Mare de Déu, que trobaren a Montardit de Dalt, i l'ermita de la Mare de Déu del Soler, pertanyent al municipi d'Enviny.

A Sort visitaren l'església parroquial i les ruïnes del castell dels comtes de Pallars.

Remuntaren el Noguera Pallaresa fins a Rialp, on es troba el riu de Sant Antoni que davalla de la vall d'Assua, la qual comprèn els aiguavessos de la banda de Llevant de la serralada superior que divideix la conca del Flamisell de la del Noguera Pallaresa. De la vall d'Assua, hom ressenya molts dels poblets situats en la mateixa: Attron, Sorri, Bernuí i, principalment, Llessui, que és la població més enlairada i important.

Tornats a Rialp, seguiren en amunt fins a la Moleta de Roscí, on emprengueren la forta pujada cap a l'esmentat poble i, d'allí, al Santuari de Sant Joan de l'Erm, d'on davallaren per la ribera del riu Madriu o de Santa Magdalena, i acabà la ressenya a Llavorsí.

BIBLIOTECA

REVISTES INGRESSADES ÚLTIMAMENT. - SUMARIS RESUMITS

PEÑALARÀ

Olmedo García, F. *Por el macizo central de la Penibética*. 1931-1.—Boada, José M.^a. *Apuntes sobre picos de Europa*. 1931-67.—Candel, R. *Excursiones por Marruecos. Macizo del Gurugú*. 1931-93.—Schmid, Eduardo. *La Gran Semana Deportiva del Guadarrama*. 1931-97.

ALPINISME

Ravelli, Francesco. *Première ascension par le versant Nord-Est du Mont Blanc du Tacul*. 1931-297.—Lauper, Hans. *La Jungfrau*. 1931-303.—Hoek, Docteur. *Les plus belles descentes de la Suisse. Diavolezza-Morteratsch*. 1931-320.

REVUE GÉOGRAPHIQUE DES PYRÉNÉES ET DU SUD-OUEST

Josserand, L. *Les Villages Ronds du Razès*. 1931-5.—Goron, L. *Un type de vallée Poré-Pyrénéenne. La Barguillère (Pyrénées Ariégeoises)*. 1931-59.

CLUB ALPINO ITALIANO

Agostini, Mario. *La prima ascensione della Cima Brenta (m. 3150) per la parete Est (Dolomiti di Brenta)*. 1931-69.—Chersi, Carlo. *Val Trenta e i suoi monti*. 1931-73.—Bruno Fabian, Giordano. *Il Cimone del Montasio (m. 2380) (Alpi Giulie)*. 1931-91.—Ghiglione, Piero. *Olimpiadi invernali 1932 e nostro attuale stadio nello sci*. 1931-95.

ALPI GIULIE - CLUB ALPINO ITALIANO

Dougan, V. *Prima spedizione triestina nel Caucaso*. 1930-126.—Marussi, A. *L'Atipiano del Monte Nero*. 1930-132.—Brunner, G. *Sul Monte Rosa per la Parete Est*. 1930-133.

NOVES ADQUISICIONS

Enciclopedia Universal Ilustrada Europeo-Americana Espasa
T. II. Apéndice.—1931.

Annuaire de la Curiosité des Beaux-Arts et de la Bibliophilie.—1931.

Alpines Handbuch. Band I.—Leipzig, 1931.

FLORES, AUGUSTO.—*My Hike.*—London, 1930.

DONATIUS

ALCALDE DEL RIO, HERMINIO.—*Las pinturas y grabados de las cavernas prehistóricas de la Prov. de Santander.*—Santander, 1906 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

RODRÍGUEZ DE BERLANGA, MANUEL.—*Fragmentos de una epístola romana.*—Madrid, 1900 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

ROCA, JOSEP M.^a.—*Notes medicals històriques.*—Barcelona, 1924 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

BASSEGODA I AMIGÓ, B.—*Elogio del arquitecto D. Augusto Font y Carreras (1845-1924).*—Barcelona, 1925 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

VEGA I MARCH, MANUEL.—*Ante-Proyecto de Urbanización y embellecimiento de la Plaza de Cataluña.*—Barcelona, 1925 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

CONILL MONTOBIO, VÍCTOR.—*Ensayo de correlación endocrinopsicológico en la mujer.*—Barcelona, 1927 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

CARRERAS CANDI, F.—*Lo pintor Francisco Sans y Cabot (1828-1881).*—Barcelona, 1922 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

CARRERAS CANDI, F.—*Idea del Avenç urbà de Catalunya al segle XIV.*—Valencia, 1924 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

ASOCIACIÓN DE CENSATARIOS.—*La solución más acertada al problema de los censos en Cataluña.*—Barcelona (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

ROGENT, ELIAS.—*Sant Cugat del Vallès.*—Barcelona, 1881 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

GIRBAL, JAUME.—*Les cigales d'or ab el Somni d'una nit d'estiu y la Patria mortes.*—Barcelona, 1908 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

GUDIOL Y CUNILL, JOSEPH.—*Les bregues sobre lo senyoriu de Vich en temps del Rey Jaume I.*—Barcelona, 1909 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

Polémica Arqueológica a propósito de una Granja de Sangüesa.—Pamplona, 1911 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

- REDONDO, INOCENCIO.—*Iglesias primitivas de Asturias*.—Oviedo 1904 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- BASSEGODA Y AMIGÓ, BONAVENTURA.—*El polígraf n'Arthur Masriera y Colomer*.—Barcelona, 1930 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- MARAGALL, J.—*De las Reyals jornadas*.—Barcelona (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- BOFARULL Y SARTÓRIO, MANUEL.—*Funerals dels Reis d'Aragó à Poblet*.—Barcelona, 1886 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- AREITIO, DARIO DE.—*Los sepulcros de Arguineta*.—Bilbao, 1908 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- MONSALVATGE, FRANCISCO.—*Los Condes de Ampurias vindicados*.—Olot, 1917 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- ROBERT, PAUL-LOUIS.—*Hector Berlioz (1803-1869). Les Troyens*.—Rouen, 1920 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- GIRONA LLAGOSTERA, DANIEL.—*L'extinció del Casal de Barcelona e capvespre de la nació catalana*.—Barcelona, 1910 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- CROIX, R. P. DE LA.—*A propos de Saint-Philibert-de-Grandlieu*.—Poitiers, 1908 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- CARRERAS CANDI, FRANCESCH.—*La Cavalleria a Catalunya*.—Barcelona, 1899 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- BAIXERAS, DIONISIO.—*Plática a los jóvenes*.—Barcelona, 1926 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- GESÚS Y AGUILAR, MARTÍ.—*Una ciutat en somnis*.—Vich, 1911 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- PASCUAL Y AMIGÓ, EMILÍ.—*Brucatanas. Aplech de poesías*.—Barcelona, 1908 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- GIRBAL JAUME, EDUARD.—*Primer llibre de dones*.—Barcelona, 1909 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- MIQUEL Y PLANAS, R.—*El incunable barcelonés de 1468*.—Barcelona, 1930 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- MONTANER, JOAQUÍN.—*El teatro romántico español*.—Barcelona, 1928 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- Congreso Internacional del Teatro. *Estudios i comnnicaciones. T. I-II*.—1929 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).
- VERDAGUER, JACINTO.—*L'Atlàntida*.—Poema. Edició del cinquante-nari publicada per iniciativa de la «Real Academia de Buenas Letras»..... Text català original y versions castellana, francesa, italiana, portuguesa, provençal y llatina inèdita.—Barcelona, 1929 (del senyor Pelegrí Casades i Gramatxes).

GERBAULT, ALAIN.—*A la pourpiste du soleil*.—Grasset, 1929 (del senyor Josep M.ª Ros i Vila).

GERBAULT, ALAIN.—*Sur la route du retour*.—Grasset, 1929 (del senyor Josep M.ª Ros i Vila).

CONFERENCIES I EXCURSIONS PROJECTADES PER AL MES DE MAIG DE 1931

Dia 1.—A les 10 de la nit, tindrà lloc una sessió de projeccions de clixés de diversos indrets catalans.

Dia 8.—A les 10 de la nit, el soci senyor Joan Danés i Vernedas donarà una conferència, il·lustrada amb projeccions, sobre el tema *Tot visitant el Refugi Cèsar A. Torras*.

Dia 15.—A les 10 de la nit tindrà lloc una sessió de projeccions de clixés de paisatges de Catalunya.

Dia 22.—A les 10 de la nit, se celebrarà una sessió necrològica a la memòria de Mossèn Josep Gudiol, conservador del Museu Arqueològic Episcopal de Vic.

Dia 29.—A les 10 de la nit, el senyor Narcís Massó donarà una conferència, il·lustrada amb projeccions, sobre el tema *Terres planes vora la mar. Bèlgica i Holanda*.

ADVERTIMENT.—Es demana als socis del CENTRE que vulguin indicar les conferències i excursions que tinguin preparades per a aquest curs, per tal de poder ordenar-les amb temps.

Secció de Fotografia

Dia 3.—Excursió a El Far, La Salut i Rupit.

Dia 10.—Excursió a Ulldemolins i Margalef.

Dia 17.—Excursió a Carme, Santuari de Coll-Bas, Santa Margarida de Montbui i Igualada.

Dies 24 i 25.—Excursió a Sant Llorenç de Morunys, Gòsol, coll de Tancalaporta i Bellver.

Excursió a Figueres, Castelló d'Empúries, L'Escala, Empúries, Torroella de Montgrí i Estarlit.

Dia 31.—Visita als jardins de Santa Perpètua de La Moguda.

La Junta d'aquesta Secció es complau a invitar tots els aficionats a la impressió de cintes cinematogràfiques (cineastes ama-

teurs) a les sessions de *cine amateur* que se celebren al local del CENTRE el tercer dijous de cada mes, a les 10 de la nit.

Aquestes sessions van acompanyades d'explicacions teòrico-pràctiques, a càrrec de diversos cineastes, els noms dels quals, així com els temes a descabdellar i les pel·lícules que es projectaran, seran anunciats oportunament.

Durant les sessions anunciades, els socis del CENTRE tenen el dret de projectar les cintes per ells impressionades, i d'exposar els dubtes i dificultats que els hagin suggerit les mateixes.

La Junta d'aquesta Secció prega als concurrents a aquestes sessions, que vulguin cooperar a la formació d'una Sub-secció de *cine amateur* inscrivint-se socis de la mateixa.

ADVERTIMENT.—A les 10 de la nit del primer dijous, es projectaran diapositives de triades col·leccions dels socis, els noms dels quals s'anunciaran oportunament.

Les hores de sortida i els altres detalls de les excursions, es convindran en les reunions dels dijous, a les 10 de la nit, i seran posades de manifest en la taula d'anuncis.

Secció d'Esports de Muntanya

Aquesta Secció ha decidit ajornar per a la segona quinzena d'aquest mes l'Exposició del IV Saló Català de Fotografies de Muntanya, la inauguració del qual s'havia fixat, abans, per al dia de Sant Jordi.

Dia 3.—Excursió a Sant Feliu de Codines, Sant Sadurní de Gallifa, Sant Llorenç Savall i Sabadell.

Dia 10.—Excursió al Montseny.

Dia 12.—A les 10 de la nit, tindrà lloc l'àpat d'homenatge al campió d'esquí de Catalunya (fons) senyor Ernest Mullor. En aquest acte seran repartits els premis de la cursa de campionat.

El restaurant on se celebrarà l'àpat s'anunciarà oportunament.

Dies 14 al 17.—Excursió amb esquís a Benasc, La Renclusa, i pic d'Aneto (necessària la prèvia inscripció).

Dia 15.—A les 8 del vespre, inauguració del IV Saló Català de Fotografies de Muntanya. En aquest acte es farà públic el veredict del Jurat.

Dies 24 i 25.—Excursió a Vilanova de Sau, Sant Romà de Sau, Rupit, Salt de Sallent, El Far, Les Planes i Olot.

Dia 31.—Excursió colectiva a La Molina. Dinar de clausura de la temporada d'esports de neu al Xalet.

ADVERTIMENT.—La Secció estableix els divendres, de 8 a 9 de la vetlla, per a canviar impressions i ultimar els itineraris i horaris de les excursions del diumenge.

Secció de Geografia i Geologia

Aquest mes continuarà el cursset a càrrec del Professor senyor Pau Vila, sobre *Treballs de preparació, investigació i discussió per arribar a la delimitació comarcal de Catalunya*.

Les lliçons d'aquest cursset es donen tots els dimecres, a dos quarts de vuit.

Secció d'Arqueologia i Història

Dia 7.—A les 7 de la tarda, el soci senyor Antoni Gallardo i Garriga donarà una conferència, il·lustrada amb projeccions, sobre el tema *Notes sobre Xiclana de Segura*.

Dia 10.—Visita a les colleccions del senyor Joaquim Cabot.

Dia 17.—Visita a les colleccions del senyor Lluís Escobet.

Dia 21.—A les 7 de la tarda, Mossèn Francesc Baldelló donarà una conferència, amb exemples musicals i il·lustrada amb projeccions, sobre el tema *La música dels trovadors*.

Dia 28.—A les 7 de la tarda, el soci Dr. Josep Garrut donarà una conferència, il·lustrada amb projeccions, sobre el tema *Notes sobre Andalusia arqueològica*.

Dia 31.—Excursió a Olèrdola.

Les hores i llocs de reunió per a realitzar les visites i excursions s'anunciaran oportunament.

Els membres d'aquesta Secció es reuniran, com de costum, els dilluns, a les 7 de la tarda.

ADVERTIMENT

Es prega als concurrents a les excursions, visites i altres actes, que no es descuidin de portar la insígnia del CENTRE, per tal d'evitar confusions amb persones que, titulant-se excursionistes, no guardin la deguda compostura.

BUTLLETÍ DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA*Publicació mensual*

Un vol. anyal de 384 pp. text, 96 pp. làmines i nombrosos gràfics,
i un SUPLEMENT de 192 pp.

Abonament: Socis del CENTRE, 15 pessetes anyals

SUMARI DEL BUTLLETÍ D'ABRIL DE 1931

Acampades i excursions per l'Alt Pirineu. Vuit dies de campament a la vall d'Astós, per JOSEP M.ª GUILERA.—Rosanes, per FELIU DURAN I CAÑAMERAS.—Filologia de noms geogràfics.—Bibliografia (Ricardo del Arco. Costumbres y trajes en los Pirineos).—Estació meteorològica de Viella (tercer trimestre de 1930)

LAMINES

XXV. *Pont de Cubere. Campament a la vall d'Astós.*—XXVI. *El Posets des del port d'Oó. Pic del Portilló i Séhl dera Báco des de sota el Perdiguero.*—XXVII. *Estany glaçat de Literola i Maladeta.*—XXVIII. *Regió de Caillaouas i Posets des del pic d'Hourgade. Refugi de Caillaouas. Cresta Lezat-Crabioulés des del Portilló d'Oó.*—XXIX. *Pic i regió lacustre de Gours Blancs des del pic d'Hourgade. Posets des del Perdiguero.*—XXX. *Llac de Gours Blancs. Llac i refugi de Caillaouas.*—XXXI. *Pics Lezat, Crabioulés i Perdiguero des de prop del port d'Oó. Gelera i pic Séhl dera Báco. Pujada als Gours Blancs.*—XXXII. *Agulles de Perramo. Perdiguero des d'un dels estanys de Baticielles, per J. M. GUILERA i J. M. ROS I VILA*

HA SORTIT**CARNET D'UN ESQUIADOR****(1915 - 1930)**

Del nostre consoci
Josep M.ª Guilera

Bellament il·lustrat i coberta
a tres tintes **7 ptes.**

Suggestiu aplec dels fets més importants que tenen relació amb els Esports de Neu en els darrers quinze anys

Els socis del CENTRE i del Xalet de La Molina poden adquirir-lo en l'estatge social amb un descompte del 10 %